

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2015CC633

Zaaknummer Klachtencommissie 2014W1247

datum uitspraak 20/04/2016

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

te voldoen door:

het Bisdom Roermond,
gevestigd te Roermond,
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 29 april 2015, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 3 maart 2015 met zaaknummer 2014W1247, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 15 april 2015, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 21 juli 2015 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brief van 20 oktober 2015. Verweerder heeft bij brief van 1 december 2015 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker komt uit een katholiek gezin. Aangezien verzoekers zusje geestelijk gehandicapt was, ging veel aandacht van zijn ouders naar haar uit. Verzoeker had mede daardoor een moeilijke positie in het gezin.

Wijlen [burgerlijke naam] (hierna: [aangeklaagde]) was kapelaan in de wijk waar verzoeker woonde. De vader van verzoeker en [aangeklaagde] hadden het nodige onderlinge contact. In de periode dat verzoeker de eerste Heilige Communie deed, heeft [aangeklaagde] verzoeker gevraagd om misdienaar te worden, welk verzoek met goed fatsoen niet geweigerd kon worden.

Het misbruik begon aanvankelijk met het opbouwen van een vertrouwensband door te stoeien, te praten over auto's, en ging over in zoenen en later tongzoenen. [aangeklaagde] benadrukte steeds dat verzoeker zijn beste vriend was en dat verzoeker zijn mond moest houden, want 'vrienden steunen elkaar'. Ook heeft [aangeklaagde] in de beginfase de voorhuid van verzoeker weggeschoven, hetgeen pijn deed. Nadat verzoeker in verband met die pijn naar de huisarts was geweest, stopte [aangeklaagde] met die handeling. Maar na verloop van tijd ging het seksueel misbruik door en ging het over in betasten, aftrekken en oraal bevredigen van [aangeklaagde] door verzoeker. Tot dit laatste werd verzoeker op intimiderende wijze gedwongen, waardoor er voor hem geen ontsnappen aan was. Eénmaal, op de zolder van de kerk, heeft [aangeklaagde] een vinger in de anus van verzoeker geduwd, nadat hij eerst de penis en billen van verzoeker had betast. Verzoeker schreeuwde het uit van de pijn en begon te huilen. Het nadien door zijn moeder gevonden bloed in verzoekers onderbroek, was wederom een reden voor een consult aan de huisarts, maar deze weet dit aan 'harde ontlasting'. Verzoeker durfde zijn moeder niet te vertellen wat er zich daadwerkelijk had afgespeeld.

[aangeklaagde] heeft verzoeker ook een keer misbruikt tijdens een [kamp] en na koorrepetities. Toen [aangeklaagde] in [maand] [jaartal] een ernstig [ongeluk] had gekregen, moest verzoeker van zijn ouders bij 'zijn beste vriend, de kapelaan' op bezoek gaan in het ziekenhuis. Zelfs tijdens dit ziekenhuisbezoek is verzoeker misbruikt, waarbij sprake is geweest van masturbatie door [aangeklaagde] met behulp van verzoeker, oraal seksuele handelingen en van tongzoenen.

Nadat [aangeklaagde] was overgeplaatst naar [plaats] heeft hij gevraagd aan de ouders van verzoeker of verzoeker kwam logeren. Hoewel hij dit niet wilde, heeft er toch een logeerpartij van een week plaatsgevonden. 's Ochtends kwam [aangeklaagde] dan spiernaakt en met een erectie naast het bed van verzoeker staan. Dit heeft toen niet geleid tot verder misbruik, maar wel heeft [aangeklaagde] verzoeker die week twee of drie keer in zijn auto seksueel misbruikt, waarbij sprake was van tongzoenen en oraal seksuele handelingen totdat [aangeklaagde] klaarkwam.

In de periode van het misbruik bleef [aangeklaagde] bij verzoeker thuis op bezoek komen om iets te drinken met de vader van verzoeker. Omgekeerd bezocht verzoeker [aangeklaagde] ook samen met zijn ouders. Verzoeker heeft [aangeklaagde] zelfs nog een keer samen met zijn ouders in [plaats] bezocht, waarop [aangeklaagde] een moment heeft gecreëerd dat hij met verzoeker alleen was en zelfs toen heeft verzoeker [aangeklaagde] moeten aftrekken. Verzoeker heeft zijn ouders pas vrij recent ingelicht over hetgeen [aangeklaagde] hem heeft aangedaan. Destijds vond hij het weliswaar vies, maar hij verkeerde als jong kind in de veronderstelling dat het erbij hoorde en bovendien had [aangeklaagde] druk uitgeoefend op verzoeker om er niet over te spreken, waardoor hij dat ook niet durfde.

Tevens kan als vaststaand worden aangenomen - nu verweerder dat zowel ter zitting van het Klachtencommissie ruitelijk heeft erkend (zie o.v. 3 van het advies van de Klachtencommissie, als ook de brief d.d. 13 april 2015 van verweerder aan verzoeker) - dat verweerder destijds van door [aangeklaagde] gepleegd seksueel misbruik op de hoogte moet zijn geweest maar enkel tot overplaatsing van [aangeklaagde] heeft besloten, met als gevolg dat er naderhand nog meer personen slachtoffer zijn geworden van seksueel misbruik door [aangeklaagde]. Verweerder erkent dat gefaald is in het optreden richting [aangeklaagde] en dat er zodanig ingegrepen had moeten worden binnen de grenzen van het mogelijke om te voorkomen dat andere personen ook slachtoffers zouden worden van seksueel misbruik door [aangeklaagde].

Samenvattend heeft [aangeklaagde] verzoeker gedurende vijf jaren (vanaf circa [jaartal]) tenminste één keer per week seksueel misbruikt. Dit misbruikt bestond uit (tong)zoenen, likken en betasten van verzoekers lichaam. [aangeklaagde] betastte het lichaam van verzoeker zowel boven als onder diens kleding. Daarnaast dwong [aangeklaagde] verzoeker om hem ([aangeklaagde]) af te trekken en oraal te bevredigen, waarbij [aangeklaagde] regelmatig klaarkwam in de mond van verzoeker. Eén keer heeft [aangeklaagde] een vinger in de anus van verzoeker gestoken. Verzoeker was bij aanvang van het misbruik zeven jaar oud.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie zoals vermeld onder 1.1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker. In voornoemd advies is de klacht van verzoeker gegrond is verklaard. Dit advies is voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de zeer jonge leeftijd van zeven jaar.
- Het misbruik heeft zeer lang, te weten vijf jaar voortgeduurd (vanaf circa [jaartal]).
- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, gedwongen oraal seksuele handelingen, aftrekken, masturbatie, één keer met vinger binnendringen in verzoekers anus, naakt en met erectie verschijnen aan het bed van verzoeker, verzoekers voorhuid terugdoen en (tong)zoenen.
- Het misbruik heeft ten minste één keer per week plaatsgevonden.
- Het misbruik ging gepaard met een subtiele maar indringende dwang om te zwijgen.
- Verzoeker was verhoogd kwetsbaar door zijn thuissituatie.

- Verzoeker ontmoette [aangeklaagde] ook bij hem thuis en ook bij diverse andere gelegenheden in zijn leefomgeving (koor, misdienaarschap, [activiteit]) waardoor zijn gevoel van veiligheid werd geschaad.

- Als een voor verzoeker verzwarende omstandigheid beschouwt de Compensatiecommissie ook het gegeven dat verweerder heeft volstaan met het 'overplaatsen van [aangeklaagde]' waardoor nog meer personen slachtoffer van seksueel misbruik door [aangeklaagde] zijn geworden; dit is een voor de verwerking van verzoeker belastend gegeven, ondanks (hetgeen waardering verdient, aldus de Compensatiecommissie) de ruitelijke erkenning van dit destijds 'falend beleid' door verweerder.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Geraads bij brief van 20 oktober 2015 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker is door het hem aangedane seksueel misbruik beschadigd geraakt. Hij heeft op de lagere school een jaar gedoubleerd en is vervolgens naar de Mavo gegaan, terwijl hij meer in zijn mars had. Na één jaar Havo is hij naar de [opleiding] gegaan. Hij is sindsdien al decennia werkzaam in het [beroep], maar hij zou de [opleiding] (hbo-niveau) hebben kunnen volgen en verder hebben kunnen doorgroeien in zijn werk in de hypothetische situatie waarin hij niet seksueel zou zijn misbruikt. Door het misbruik heeft verzoeker zich namelijk niet optimaal kunnen ontwikkelen, waardoor zijn loopbaan twee jaar vertraging heeft opgelopen en hij op een lager niveau is opgeleid en niet is doorgesloegen naar een leidinggevende functie, terwijl hij daar wel de capaciteiten voor had. In de hypothetische situatie zonder misbruik, zou hij immers wel een Havodiploma hebben behaald en zou hij direct naar de [opleiding] zijn gegaan en op dat niveau zijn begonnen aan het zijn carrière. Ook zou hij in dat geval waarschijnlijk wel leidinggevende zijn geworden.

Naast geleden vermogensschade in de vorm van gemiste inkomsten heeft verzoeker ook in zijn persoonlijk leven geleden onder hetgeen hem als kind is aangedaan. Zijn eerste huwelijk is gestrand. Zijn levensvreugde stond en staat nog steeds onder druk. Hij liep rond met een zware last op zijn schouders en vluchtte in het werk en in sport. Verzoeker kon niet gemakkelijk 'blij zijn' en heeft in zijn leven gekampt met depressieve periodes. Hij heeft zijn ervaringen in zijn ziel opgeslagen en heeft er niet meer aan proberen te denken.

Hij heeft de misbruik-ervaringen jarenlang met niemand gedeeld. Zijn ouders durfde hij er niet over in te lichten. Daarbij speelde ook mee dat hij zijn ouders meer leed wilde besparen omdat zij intensieve zorg verleenden aan verzoekers gehandicapte zus. Ook wilde hij voorkomen dat zijn vader 'verkeerd' zou reageren als hij zou merken dat iemand zijn zoon wat had aangedaan. Voorts lijdt verzoeker tot op heden aan gevoelens van woede, onmacht en schaamte. Psychologische hulp heeft verzoeker niet gezocht. Later in zijn leven was hij bevreesd voor het inroepen van hulp en voor spreken over zijn verleden uit angst dat dit repercussies voor zijn carrière zou hebben. De katholieke kerk heeft hij de rug toegekeerd, hetgeen veelal op onbegrip stuitte in zijn omgeving. De totale vermogensschade wordt begroot op €291.736,06 (netto), waarbij de pensioenschade buiten beschouwing is gelaten.

Verweerder wenst aanspraak te maken op een compensatiebedrag binnen categorie 5 en refereert zich aan het oordeel van de Compensatiecommissie.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 1 december 2015 verklaard af te zien van het geven van een inhoudelijk oordeel over de door verzoeker gestelde vermogensschade en het causaal verband met het hem aangedaan seksueel misbruik.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Verzoeker heeft onder meer de navolgende stukken overgelegd: diverse schoolrapporten, de brief d.d. 30 september 2015 van mr. [naam] ([functie]), de brief van 12 april 2015 van zijn ouders, een verklaring van zijn echtgenote [naam], een brief van [jaartal] n.a.v. een psychologisch onderzoek in het kader van een beroepskeuze en salarisgegevens. Uit de overgelegde stukken (de verklaring van zijn ouders en de schoolrapporten en de brief voor het psychologisch onderzoek) blijkt dat verzoekers intellectuele capaciteiten op basis van testen werden ingeschat op mavo/havo, maar dat zijn schoolprestaties veelal mager of onvoldoende waren. Er wordt in de verklaring van zijn ouders melding gemaakt van door leraren gesignaleerd concentratietekort. Later in zijn leven heeft verzoeker via avondscholing alsnog zijn havodiploma behaald en voorts Hbo-opleidingen afgerond. Dit bevestigt de Compensatiecommissie in haar overtuiging dat verzoeker meer in zijn mars had dan zijn (lagere) schoolresultaten lieten zien. Aannemelijk is dat hij door het ernstig seksueel misbruik dat hem vanaf het begin van zijn schoolperiode (vanaf circa 7 jaar) veelvuldig is aangedaan en dat vijf jaar heeft geduurd, in zijn leer- en concentratievermogen beschadigd is geraakt. De Compensatiecommissie acht aannemelijk dat dit heeft geleid tot slechte schoolresultaten en de overstap naar een andere school, alsmede tot moeizame jaren en een lager middelbaar schooldiploma (mavo) dan het geval zou zijn geweest indien van seksueel misbruik geen sprake zou zijn geweest.

Dankzij hard werken, doorzetting en bijscholing heeft verzoeker zich een mooie positie weten te verwerven in het arbeidzaam leven. Wel acht de Compensatiecommissie het aannemelijk dat verzoeker, mede op basis van de verklaring van [naam], een hogere functie met een bijbehorend hoger inkomen zou hebben gehad, indien hij niet beschadigd zou zijn geraakt door hetgeen hem door [aangeklaagde] is aangedaan.

Een exacte berekening van de omvang van de geleden vermogensschade kan echter achterwege worden gelaten, aangezien dit -vermeerderd met de immateriële schade- de maximaal te adviseren compensatie zou overschrijden.

4.6 Verzoeker kan immers ook aanspraak kan maken op een aanzienlijke vergoeding wegens geleden immateriële schade. Er is sprake geweest van langdurig en ernstig seksueel misbruik dat verzoeker jarenlang en frequent is aangedaan en dat als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' heeft te gelden. Duidelijk is het seksueel van grote invloed is en is geweest op het welzijn, welbevinden en functioneren van verzoeker, maar ook op dat van zijn naasten, waaronder zijn echtgenote en zijn ouders. [aangeklaagde] heeft misbruik gemaakt van verzoekers jeugdigheid, zijn kwetsbare gezinssituatie en hij heeft het vertrouwen dat verzoekers ouders in hem stelden op schokkende wijze misbruikt. Verzoeker is destijds met goede bedoelingen door zijn ouders toevertrouwd aan [aangeklaagde] om misdienaar te worden, teneinde zo een beetje te kunnen ontsnappen aan de stress en last die er thuis heerste wegens de handicap van zijn jongere zusje. Verzoeker was zes jaar ouder dan zijn zusje en zich bewust van de last die op zijn ouders rustte. Verzoeker voelde zich daardoor verantwoordelijk naar zijn ouders en wilde hen behoeden voor meer problemen. Wegens dit verantwoordelijkheidsgevoel om zijn ouders niet verder te belasten en voorts ook vanwege de schaamte en de dwang van [aangeklaagde] om te zwijgen, heeft verzoeker niet kunnen vertellen wat [aangeklaagde] hem aandeed. Huisartsenbezoek(en) wegens de door het misbruik lichamelijke klachten hebben hierin (helaas) geen verandering kunnen brengen. Dit alles heeft geleid tot een situatie waarin verzoeker jarenlang met niemand over het hem aangedane leed heeft kunnen spreken.

Verzoeker heeft zijn eerste huwelijk zien stranden. Ook kampte hij met gevoelens van ingehouden woede, schaamte en depressie.

Dergelijke gevoelens van schaamte zijn, zo merkt de Compensatiecommissie op, op zich zelf genomen begrijpelijk en invoelbaar, maar niet terecht omdat een kind niet bij machte is zo'n situatie te overzien, laat staat er naar te handelen. Dit geldt eens te meer wanneer eerst, zoals in dit geval, een vertrouwensband is opgebouwd en verzoeker om meerdere redenen er niet over kon spreken. Enkel [aangeklaagde] zelf is verantwoordelijk te houden voor het door hem gepleegde seksueel misbruik. Voorts is verweerder verantwoordelijk te houden voor zijn handelwijze vanaf het moment dat het gedrag van [aangeklaagde] bekend werd: verweerder heeft toen niet voldoende adequaat opgetreden, zoals verweerder in alle openheid aan verweerder heeft toegegeven (zowel ter zitting van de Klachtencommissie, als in de brief van 15 april 2015). Al deze voornoemde aspecten betreft de Compensatiecommissie bij de bepaling van de omvang van het smartengeld.

De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.7 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van het maximale compensatiebedrag, te weten een bedrag van €100.000,-- voor zowel materiele als immateriële schade geadviseerd dient te worden.

4.8 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €4.276,14 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van

oordeel dat dit bedrag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €100.000,-- te betalen aan verzoeker, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van €4.276,14 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is geweest door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J. M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S. -van C., griffier, op 20/04/2016 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter